

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. президента
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

В. М. Ожоган

«27» травня 2020 р.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ
для вступників на навчання до аспірантури для здобуття ступеня
доктора філософії (PhD) за спеціальністю
053 «ПСИХОЛОГІЯ»
(галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»)

Схвалено
Вченою радою
факультету соціальних наук та соціальних технологій
(протокол № 6 від 30 квітня 2020 р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Складання вступного іспиту з фаху передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2020 р. (далі – Правила) для тих абітурієнтів, які вступають на навчання до аспірантури НаУКМА для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) з відповідних спеціальностей, зазначених у *додатку 1* до Правил.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 053 «Психологія» має за мету з'ясування рівня фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок абітурієнтів із засадничих психологічних дисциплін («Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Експериментальна психологія», «Соціальна психологія» та «Психодіагностика»); визначення готовності вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Вступний іспит з фаху за спеціальністю 053 «Психологія» проводиться у формі **усного екзамену**, під час якого кожен абітурієнт надає відповіді на три питання, вміщені в обраному ним білеті.

Кількість білетів – 10

Час на підготовку до відповіді – 30 хв.

Тривалість опитування одного абітурієнта – до 30 хв.

Зразок білета:

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 9

1. Людина у кризовій та травматичній ситуації. Психологічні наслідки впливу травмивних ситуацій на людину та їх подолання.
2. Якісні та кількісні стратегії психологічних досліджень. Методи, що базуються на якісних та кількісних стратегіях.
3. Розкрити сутність та зміст предмета майбутнього дисертаційного дослідження. Проект дизайну дослідження за темою дисертації.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФАХУ

1. Система сучасних психологічних знань. Огляд основних розділів психології – загальної, вікової, соціальної, диференційної.
2. Загальна характеристика основних напрямів сучасної психології – поведінкової, гуманістичної, когнітивної психології.
3. Загальна характеристика основних напрямів сучасної психології – глибинної, когнітивної та екзистенційної психології.
4. Предмет психології як науки. Співвідношення понять «психіка» та «свідомість».
5. Основні сфери психіки людини – когнітивна, емоційна, мотиваційно-потребова та поведінково-вольова; їх загальна характеристика.
6. Співвідношення понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість» та «суб'єкт» у психології.
7. Поняття про психічний розвиток людини в онтогенезі. Вікові етапи психічного розвитку.

8. Людина у кризовій та травматичній ситуації. Психологічні наслідки впливу травмуючих ситуацій на людину та їх подолання. Феномен резилієнс.
9. Поняття про наукові школи. Наукові школи у психології.
10. Етапи організації та проведення наукового психологічного дослідження.
11. Якісні та кількісні стратегії психологічних досліджень. Методи, що базуються на якісних та кількісних стратегіях.
12. Емпіричні методи психологічних досліджень.
13. Експеримент як основний метод психологічних досліджень. Види експерименту.
14. Психодіагностичні методи у психологічних дослідженнях. Вимоги до психодіагностичних методик.
15. Сфери та перспективні напрямки прикладних психологічних досліджень в сучасному суспільстві.
16. Загальна характеристика проєктивних методів у психології.
17. Етапи розробки та адаптації психодіагностичного інструменту.
18. Статистичні методи обробки первинних даних у науковому психологічному дослідженні.
19. Поняття про генеральну сукупність та вибірку. Репрезентативність вибірки у психологічному дослідженні.
20. Етичні аспекти наукових досліджень у психології.

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Андреева Г. М. Социальная психология: учебник для вузов / Г.М. Андреева. — М.: Аспект Пресс, 2000. — 373 с.
2. Анастаси А. Психологическое тестирование: В 2-х кн. Кн.1. М.: Педагогика, 1982. 320 с. Кн. 2. — М.: Педагогика, 1982. - 318 с.
3. Бодалев А. А., Столин В. В. Общая психодиагностика. – СПб.: Питер.–2006. -440 с.
4. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психологической диагностике. – СПб.: Питер.– 2006. -336 с.
5. Горбунова В.В. Етичні та правові аспекти психологічних досліджень // Практична психологія соціальна робота. – № 3. – 2005. – С. 18-23.
<http://eprints.zu.edu.ua/4027/1/9.pdf>
6. Дружинин В.Н. Структура и логика психологического исследования. – М., 1993. -117 с.
7. Ждан А.Н. = История психологии. От Античности до наших дней: Учебное пособие. — 2004.— 576 с. – Режим доступу: http://yanko.lib.ru/books/psycho/jdan=hist_psc.pdf
8. Копець Л. В. Психологія особистості: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. — 460 с. Видання друге: 2008.
9. Крайг Г. Психология развития. – СПб, 2000. – 992 с. – Режим доступу: - <https://www.psyoffice.ru/3340-krajgg-grjejjs.-psikhologija-razvitija..html>
10. Куликов Л.В. Психологическое исследование. – Спб., 1994. - <https://www.twirpx.com/file/177855/>
11. Купер К. Индивидуальные различия / К. Купер ; пер. с англ. Т. М. Марютиной ; под ред. И. В. Равич-Щербо – М. : Аспект Пресс, 2000. – 527 с.
12. Максименко С. Д. Загальна психологія. - Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 272 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/412238/>
13. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. – К.: Видавничий дім «Слово», 2009. – 464 с.
14. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс : навч.-метод. посіб. / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак] ; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія».

- Київ : НаУКМА, 2017. – 92 с.- Режим доступу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11902>
15. Роменець В. А., Маноха І. П. Історія психології ХХ століття: Навчальний посібник для ВНЗ – К.: Либідь, 2003. - 989 с.
  16. Современная зарубежная психология: Тексты / Под ред. Андреевой Г. М., Богомоловой Н.Н., Петровской Л.А.. –М., Изд-ство Моск.ун-та, 1984. 256 с.
  17. Татенко В. А. Психология в субъектном измерении. - Монография. - К.: Видавничий центр "Просвіта", 1996. - 404 с. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/1119975/>
  18. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості. – К., 2013. – Режим доступу: <http://psylib.org.ua/books/yaros01/index.htm>
  19. Улановский А. М. История и векторы развития качественных исследований в психологии / А. М. Улановский // Методология и история психологии. – 2008. – № 2. – С. 129 – 139. – Режим доступу: https://studme.org/88029/psihologiya/strategii_tipu_kachestvennogo_issledovaniya
  20. Улановский А. М. Качественная методология и конструктивистская ориентация в психологии. – Режим доступу: [http://mhp-journal.ru/upload/Library/Ulanovsky_AM_\(2006\)_Qualitative_methodology_and_constructivist_orientation_in_psychology.pdf](http://mhp-journal.ru/upload/Library/Ulanovsky_AM_(2006)_Qualitative_methodology_and_constructivist_orientation_in_psychology.pdf)
  21. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. Санкт-Петербург. Питер Пресс, 1997. – 606 с.
  22. Ярошевский М.Г. История психологии от античности до середины хх в. - Учеб. пособие. – М., 1996. – 416 с. – Режим доступу: <http://psylib.org.ua/books/yaros01/txt00.htm>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати вступного іспиту з фаху за спеціальністю 035 «Філологія» (спеціалізація «Теорія, історія української мови та компаративістика») **оцінюються за 100-бальною шкалою.**

Оцінювання усних відповідей абітурієнта на питання екзаменаційного білета за спеціальністю 053 «Психологія» здійснюється за такими критеріями:

Сумарна кількість балів за усні відповіді на питання білета	Критерії оцінювання
91 – 100	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді на всі 3 екзаменаційні питання, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу й інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
76 – 90	Абітурієнт надав правильні та повні відповіді не менше ніж на 2 екзаменаційні питання або правильно, але недостатньо повно, відповів на всі 3 питання. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
50 – 75	Абітурієнт надав правильну та повну відповідь не менше ніж на одне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 49	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне екзаменаційне питання. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень засвоєння програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

Абітурієнт вважається таким, що склав вступний іспит з фаху за спеціальністю 053 «Психологія», якщо його оцінка за усні відповіді на питання екзаменаційного білету становить **50 – 100 балів.**

У випадку, якщо екзаменаційна оцінка є нижчою за 50 балів (**0 – 49 балів**), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору за спеціальністю 053 «Психологія».